

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
для абітурієнтів, які поступають на навчання
за другим (магістерським) рівнем
спеціальності 231 «Соціальної роботи»

Розглянуто та затверджено
на засіданні кафедри
соціальної роботи, присихології та
соціокультурної діяльності імені Т.
Сосновської
Протокол 13 від «12 жовтня 2023 р.
В.о. завідувача кафедри

О.Б. Столяренко

м. Кам'янecь-Подільський
2023р.

1. Загальні положення

Програму фахового вступного випробування для абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття рівня вищої освіти «магістр» спеціальності «Соціальна робота» на основі першого (бакалаврського) рівня або на основі першого (бакалаврського), другого (магістерського) рівнів вищої освіти інших спеціальностей, розроблено відповідно до програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України.

Організація та проведення фахових вступних випробувань відбувається у порядку визначеному в Положенні про приймальну комісію НРЗО «КПДІ».

Мета вступного випробування полягає у визначені рівня знань вступників щодо основних фундаментальних та галузевих дисциплін, а також (для вступників, котрі вже здобули рівень вищої освіти «бакалавр» спеціальності «Соціальна робота») з'ясуванні їх спроможності самостійно працювати за спеціальністю відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра соціальної роботи. Фахове вступне випробування має комплексний, синтетичний характер та орієнтоване на виявлення знань, умінь і навичок вступників.

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми магістра абітурієнти повинні мати перший (бакалаврський) рівень вищої освіти або другий (магістерський) рівень вищої освіти з різних спеціальностей та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі фундаментальних та галузевих наук. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

Форма вступного випробування: вступне випробування проводиться усно.

Характеристика змісту програми. Програма фахового вступного випробування включає два змістовні модулі: «Теорія соціальної роботи» та «Методика та технологія соціальної роботи».

Програму побудовано за модульною системою і розраховано на виявлення ступеня опанування фахівцем-бакалавром таких основних сфер професійного становлення, як теоретичні основи соціальної роботи з різними категоріями населення, вітчизняні та зарубіжні методики та технології соціальної роботи з урахуванням специфіки її організації в Україні.

Побудова програми за модульним критерієм дає можливість виявити підготовленість бакалавра до продовження навчання, наявність цілісного досвіду самостійної науково-пізнавальної діяльності, його готовність до підвищення професійної культури на якісно новому, інноваційному рівні і розроблення власного шляху наукового пошуку для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Тривалість вступного випробування – усна форма – 15 хвилин на підготовку абітурієнтом до відповіді на запитання.

Результат вступного випробування (усно) оцінюється за шкалою від 0 до 200 балів.

Програма має перелік рекомендованої літератури для підготовки до складання фахового вступного випробування.

Під час проведення вступного випробування не допускається

користування електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відсторонюється від участі у випробуваннях, про що складається акт.

Вступники, які не з'явилися на фахове вступне випробування без поважних причин у зазначений за розкладом час, до участі у подальших іспитах і конкурсі не допускаються.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Теоретико-методологічні основи технологій соціальної роботи

Соціальні технології як суспільне явище. Технологізація соціальних процесів. Сутність поняття соціальних технологій. Класифікація соціальних технологій. Типи соціальних технологій. Основні види соціальних технологій. Кваліфікаційні ознаки соціальних технологій. Соціальні технології у соціальній роботі.

Визначення технологій соціальної роботи. Основне завдання технологій соціальної роботи. Основні функції технологій соціальної роботи. Головні складові змісту технологізації соціальної роботи. Технологічні компоненти технологізації соціальної роботи. загальні технології соціальної роботи Особливості застосування загальних технологій у соціальній роботі. Міждисциплінарні технології і методики соціальної роботи.

Структурно-логічна схема технологій соціальної роботи.

Типова технологія соціальної роботи як певний алгоритм діяльності. Основні складові типової технології. Основні етапи типової технології: підготовчий, етап безпосередньої реалізації методів втручання, підсумковий етап. Підготовчий етап як етап вивчення ситуації, встановлення контакту, знайомства, діагностики, планування. Етап реалізації як етап безпосереднього надання соціальних послуг, цикли етапу «заходи – оцінка – коригування». Підсумковий етап як етап оцінки, подовження, припинення, стабілізації, згортання соціальної роботи. Соціальний супровід як особлива технологія соціальної роботи. Оцінка як складова наукового супроводу впровадження соціальної роботи. Критерії ефективності соціальної роботи.

Технології соціальної роботи з сім'ями різного типу

Технології соціальної роботи з молодими, неповними, багатодітними, малозабезпеченими, асоціальними, соціально неспроможними сім'ями. Особливості технології соціальної роботи з прийомними сім'ями та дитячими будинками сімейного типу.

Технології соціальної роботи з різними категоріями дітей

Технології соціальної роботи з дезаптативними дітьми та молоддю. Соціальна робота з дітьми вулиці. Соціальна робота з неповнолітніми які мають проблеми з законом. Сучасні аспекти соціальної роботи з неповнолітніми та молоддю, яка повертається з місць позбавлення волі. Негативні явища у молодіжному середовищі.

Сучасні аспекти здійснення соціальної роботи з дітьми-інвалідами, молодими інвалідами та їх сім'ями. Особливості соціальної роботи з дітьми та молоддю, які є ВІЛ інфікованими або хворими на СНІД.

Технології соціальної роботи з молоддю

Технології формування здорового способу життя у дитячому та молодіжному середовищі. Технології створення та функціонування студентських соціальних служб для молоді. Технологізація волонтерського руху. Технології соціальної роботи з військовослужбовцями. Технологія соціальної роботи з

неповнолітніми та молоддю, які повертаються з місць позбавлення волі. Соціальна робота з дітьми та молоддю, батьки яких працюють за кордоном. Особливості соціальної роботи у загальноосвітніх школах. Технології соціальної роботи у школах-інтернатах різного типу. Соціальна робота у притулках для неповнолітніх, реабілітаційних закладах. Соціальна робота з неповнолітніми та молоддю, які перебувають у місцях позбавлення волі.

Технології соціальної роботи з людьми старшого віку

Соціальне становище та психофізичні особливості людей похилого віку. Особливості соціальної роботи з людиною похилого віку, яка проживає в сім'ї. Громадська опіка і соціальне обслуговування одиноких людей похилого віку. Проблема бездомності людей похилого віку та шляхи її подолання. Соціальна робота у закладах соціального захисту.

Особливості застосування технологій соціальної роботи

Перспективи розвитку сільських та селищних центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Особливості соціальної роботи на селі. Особливості соціального супроводу сільських сімей. Інтеграція елементів соціальної роботи в організацію дозвілля дітей та молоді як метод виявлення та подолання соціальних проблем окремих груп дітей та молоді. Залучення молоді до вирішення власних проблем: молодіжна участь та волонтерська діяльність. Взаємодія з сільською громадою з метою вирішення соціальних проблем окремих прошарків населення: школою, медичними закладами, закладами культури, керівниками підприємств.

Співробітництво з органами місцевого самоврядування та державними органами, що опікуються проблемами дітей та молоді. Впровадження молодіжних програм у сільській громаді. Концептуальні основи соціальної роботи за рубежем. Роль суспільних фондів і доброчинних організацій. Соціальна робота в неурядових організаціях. Досвід Італії, Португалії, Іспанії, Греції, Ірландії, Данії тощо. Досвід Великобританії у запровадженні системи фостерної опіки дітей, які позбавлені батьківського піклування. Досвід Канади у формуванні здорового способу життя.

Соціальна робота з малозабезпеченими групами населення

Показники матеріальної забезпеченості населення. Соціальний захист малозабезпеченого населення. Форми та методи соціальної роботи щодо підвищення життєвого рівня малозабезпечених груп населення. Побутове обслуговування малозабезпечених громадян як складова соціального обслуговування.

Соціальна допомога та підтримка осіб з обмеженими можливостями

Поняття «інвалідність» та його види. Соціальні заклади й стаціонарні установи по роботі з інвалідами. Напрямки роботи з людьми, які мають фізичні чи психологічні вади. Реалізація соціальних заходів на різноманітних рівнях.

Система надання соціальної допомоги людям похилого віку та самотнім

Соціальний статус, психосоціальні особливості людей похилого віку, одиноких. Особливості роботи будинків-інтернатів для людей похилого віку.

Робота відділів соціального патронажу та обслуговування людей похилого віку та одиноких: функціональні обов'язки персоналу, форми роботи з клієнтами.

Соціальна робота з особами, які мають алкогольні та наркотичні проблеми

Особливості впливу алкоголізму на процеси соціалізації: зміни поведінки під впливом зловживання алкоголем, формування хвороби. Соціально-психологічні і медико-біологічні показники статусу хвоїї людини. Робота зі спеціальними групами клієнтів, хворими на алкоголізм. Соціально-психологічні підходи до роботи з алкоголіками. Організаційні умови і принципи функціонування груп взаємопідтримки. Досвід функціонування груп в Україні. Специфіка формування наркотичної хвороби: поняття про психологічну і фізичну залежність. Робота зі спеціальними групами клієнтів, хворих на наркоманію: цільові програми лікування та реабілітації наркоманів. Світові стратегії розв'язання проблем наркотизації. Організаційні умови і принципи функціонування груп взаємопідтримки. Спілкування та взаємодія з клієнтами в процесі реабілітації. Особливості соціального відновлення після реабілітації.

Соціальна робота з особами, що займаються секс-бізнесом

Визначення поняття «секс-робітник». Структура секс-бізнесу. Соціально-психологічні та поведінкові характеристики представників секс-бізнесу. Причини та шляхи залучення до комерційного сексу. Зміст соціальної роботи у сфері «секс-бізнесу»: профілактичні програми, освітні програми. Медичні, правові та соціальні послуги. Діяльність та оцінка можливостей громадських організацій, які працюють з представниками секс-бізнесу.

Особливості соціальної роботи з ВІЛ-інфікованими та хворими на СНІД

ВІЛ/СНІД як соціальна проблема. Соціально-психологічні моделі роботи зі спеціальними групами клієнтів, хворими на СНІД. Системи лікування і підтримки уражених груп. Соціальна робота з вагітними-ВІЛ-інфікованими: умови народження здоровової дитини. Соціальна робота з ін'єкційними наркоманами. Закордонний досвід щодо запобігання ВІЛ/СНІДу. Досвід країн Західної Європи: Нідерланди, Бельгія; центри роботи з ВІЛ-інфікованими. Групи взаємопідтримки: досвід Англії, Німеччини. Сутність самопревенції і роль особистих якостей спеціальних груп клієнтів у запобіганні поширення соціально небезпечних хвороб.

Організація роботи з людьми без визначеного місця проживання

Категорія громадян, які відносяться до осіб без визначеного місця проживання. Соціальний портрет осіб без визначеного місця проживання. Специфіка роботи з людьми без постійного місця проживання. Діяльність та оцінка можливостей громадських організацій, які працюють з бездомними. Сучасні наукові погляди на деякі проблеми осіб без визначеного місця проживання як соціальне явища .

Соціальна робота з групами клієнтів, які зазнали насилля в сім'ї

Діти і жінки як особлива категорія клієнтів у соціальній роботі. проблеми насильства над жінками. Етапи насилля. Профілактика насилля та теорії

подолання наслідків насилля. Основні проблеми насильства. Державна політика щодо покращення становища жінок і дітей в Україні.

Організація роботи з жертвами «торгівлі людьми»

Правові основи соціальної роботи у сфері попередження торгівлі людьми. Ціль, завдання і принципи соціальної роботи по упередженню торгівлі людьми і надання допомоги потерпілим. Соціальна профілактика торгівлі людьми. Соціальна реабілітація потерпілих від торгівлі людьми. Соціально-психологічний портрет потерпілих від торгівлі людьми. Причини і. наслідки торгівлі. жінками з України. Українські. ініціативи, направлені. на запобігання та протидію торгівлі людьми. Принципи допомоги жінкам, потерпілим від торгівлі. людьми. Потреби жінок, потерпілих від торгівлі. людьми. Кризові центри та «гарячі лінії».

Специфіка соціальної роботи з людьми суїцидальної поведінки

Загальне поняття суїциду. Соціально-психологічний портрет осіб, що схильні до суїцидальної поведінки. Ознаки і характеристика суїцидальної поведінки. Причини, мотиви суїцидальних явищ. Сучасні концепції самогубства. Соціальна профілактика суїцидальної поведінки. Специфіка соціальної роботи з людьми суїцидальної поведінки.

Організація соціального супроводу особам, що повернулися з місць позбавлення волі

Соціальний супровід звільнених з місць позбавлених волі. Мета і зміст соціальної роботи з особами, що повернулися з місць позбавлення волі. Профілактична робота зі звільненими з місць позбавлення волі. Роль соціальних служб у ресоціалізації. Характер діяльності соціального працівника щодо колишніх засуджених у відкритому середовищі. Форми і методи соціальної роботи з колишніми засудженими. Індивідуальна робота з клієнтом. Психологічна і правова консультація. Психолого-педагогічна допомога у відновленні втрачених зв'язків з сім'єю. Працевлаштування. Професійна орієнтація, психологічна підтримка соціальної роботи колишніх засуджених.

Соціальна робота з жінками-безробітними

Жінка як об'єкт державної політики України та соціальної роботи. Положення жінок в сучасному суспільстві: проблеми жіночої праці, охорона здоров'я, народжуваність, материнство. Репродуктивна функція жінок. Домашнє господарство – важливий фактор життєзабезпечення сім'ї: гендерний аспект розподілу домашніх обов'язків. Особливості сімейних функцій жінок і чоловіків. Проблема дискримінації жінок. Національний механізм забезпечення рівноправ'я жінок і чоловіків. Етапи розвитку соціальної роботи з жінками щодо їх працевлаштування на Заході.

Соціальна робота з жінками, які не мають визначеного місця проживання

Важливі чинники розвитку політики щодо підтримки бездомних жінок в Україні. Основні принципи реінтеграції жінок. Створення мережі лікувально-профілактичних закладів, притулків, відділів реінтеграції, соціальних

гуртожитків (соціального житла), центрів зайнятості, агентств з працевлаштування. Основні принципи організації догляду за бездомними жінками. Досвід зарубіжних країн щодо організації інтегрованого догляду за жінками, які не мають визначеного місця проживання.

Соціальна робота з жінками-засудженими

Фактори формування кримінальної поведінки у жінок. Види злочинів. Природа злочинності. Умови, що сприяють здійсненню злочинів. Сучасні концепції відношення до злочинності. Форми і методи роботи з ув'язненими жінками в історії людства. Закономірності соціальної роботи в жіночих пенітенціарних закладах: соціальна діагностика клієнтів; структура груп ув'язнених; умови ефективної соціальної роботи в закладах позбавлення волі. Профілактика рецидивів та реабілітація як основні соціальні технології. Проблема суїцидів. Організаційні форми і методи виховного процесу в жіночих закладах позбавлення волі. «Вузька» та «широка» модель психотерапевтичної роботи. Організація терапевтичної діяльності груп взаємопідтримки. Консультування за методом «рівний-рівному».

Соціальна робота з сім'ями, що мають дітей з особливими потребами

Види сімей із дітьми, що мають особливі потреби. Проблема впровадження технологій соціальної роботи в сім'ї із дітьми з особливими потребами. Методичні основи соціальної роботи з сім'ями, що виховують дітей-інвалідів. Індивідуальні, групові, масові форми соціальної роботи. Міжнародний досвід досягнення ефективності соціальної роботи з такими сім'ями. Системний підхід у застосуванні інноваційних методів соціальної роботи з сім'ями. Консультивативний метод. Організаційно-методичні засади роботи груп взаємопідтримки батьків.

Соціальна робота з молоддю та молодою сім'єю

Поняття про молодь, молоду сім'ю. Соціально-психологічні аспекти встановлення рольових функцій. Проблеми молодої сім'ї в початкові періоди її створення. Підготовка молодої сім'ї до народження і виховання дітей. Психолого-педагогічні складові в роботі соціального працівника. Особливості соціальної роботи з молодими сім'ями. Консультивативна робота з молодими сім'ями.

Соціальна робота з дітьми, що залишилися без батьківського піклування

Проблема встановлення опіки над дітьми-сиротами та дітьми, що залишилися без батьківського піклування. Особливості розвитку системи прийомних сімей в закордонній та вітчизняній практиці. Види сімей: опікунська, тимчасова. Фостерні сім'ї. Соціально-педагогічна модель роботи з прийомними сім'ями: функції, зміст, етапи, методи роботи.

Соціальна робота з дітьми вулиці

Проблема соціального сирітства в Україні. Втечі дітей із сім'ї. Підходи до класифікації дітей вулиці. Спосіб життя дітей на вулиці. Аутрич як основний метод соціальної роботи. Соціальна робота в приймальнику-розподільному. Соціальна робота в притулках.

Соціальна робота з військовослужбовцями та їх сім'ями

Чинники розвитку соціальної політики щодо підтримки військовослужбовців та їх сімей. Правові основи соціальної роботи з військовослужбовцями та їх сім'ями. Психологічна і правова консультація. Психолого-педагогічна допомога військовослужбовцям у відновленні втрачених зв'язків з сім'єю. Консультативна робота з військовослужбовцями та їх сім'ями.

Соціальна робота з внутрішньо-переміщеними особами (ВПО)

ВПО як об'єкт державної політики України та соціальної роботи. Правові засади соціальної роботи з ВПО. Методичні основи соціальної роботи з ВПО. Характер діяльності соціального працівника щодо ВПО. Міжнародний досвід досягнення ефективності соціальної роботи з ВПО.

Критерії оцінювання

190 -200 балів - «Відмінно» - абітурієнт отримує, виявивши такі знання та вміння:

- чітку, послідовну, логічну відповідь на поставлене запитання, повне розкриття змісту матеріалу;
- вільне володіння спеціальною термінологією
- правильно застосовувати одержані знання, уміння та навички для вирішення практичних завдань.

174 - 189 балів - «Добре» - абітурієнт отримує, виявивши такі знання та вміння:

повністю послідовно розкрити зміст матеріал, допускаючи незначні неточності;

- вільне володіння спеціальною термінологією;
- правильно застосовувати одержані знання, уміння та навички для вирішення практичних завдань.

100- 173 балів - «Задовільно» - абітурієнт отримує, виявивши такі знання та вміння:

- зміст питання викладено частково, не завжди послідовно;
- у відповідях є помилки у використанні окремих понять;
- при вирішенні поставленої проблеми не розуміє шляхів практичного використання конкретної інформації.

1-99 балів - «Незадовільно» - абітурієнт отримує, не виявивши знань та вмінь:

- основний зміст завдання не розкрито;
- допущено грубі помилки у відповідях;
- відсутність володіння спеціальною термінологією.

3. Перелік питань фахового вступного випробування (усна форма)

1. Компоненти технології соціальної роботи.
2. Сутність методів соціальної роботи. Класифікації методів у соціальній роботі.
3. Загальні та спеціальні технології соціальної роботи.
4. Стратегії та технології втручання у соціальній роботі.
5. Технології індивідуальної соціальної роботи.
6. Технології групової соціальної роботи.
7. Технології соціальної роботи в громаді.
8. Теоретико-методологічні основи технологій соціальної роботи.
9. Технології спілкування соціального працівника як невід'ємна риса професійної компетентності.
10. Нормативно-організаційні аспекти технологій у соціальній роботі.
11. Технології соціальної роботи у наукових розвідках вітчизняних учених.
12. Технології соціальної роботи за кордоном (Західна Європа).
13. Технології соціальної роботи за кордоном (США, Японія, країни Азії).
14. Менеджмент соціальної роботи. Загальні теорії управління соціальною роботою.
15. Визначення технологій соціальної роботи.
16. Основне завдання технологій соціальної роботи.
17. Основні функції технологій соціальної роботи.
18. Особливості застосування загальних технологій у соціальній роботі.
19. Міждисциплінарні технології і методики соціальної роботи.
20. Технології соціальної роботи з сім'ями різного типу.
21. Технології соціальної роботи з різними категоріями дітей.
22. Технології соціальної роботи з молоддю.
23. Технології соціальної роботи з людьми старшого віку.
24. Технології соціальної роботи з дітьми, котрі були насильно вивезені на територію країни-агресора та повернені в Україну.
25. Особливості застосування технологій соціальної роботи.
26. Соціальна робота з допризовною і призовною молоддю, військовослужбовцями та членами їхніх сімей.
27. Соціальна робота з малозабезпеченими групами населення.
28. Соціальна допомога та підтримка осіб з обмеженими можливостями.
29. Система надання соціальної допомоги людям похилого віку та самотнім.
30. Соціальна робота з особами, які мають алкогольні та наркотичні проблеми.
31. Особливості соціальної роботи з ВІЛ-інфікованими та хворими на СНІД.
32. Організація роботи з людьми без визначеного місця проживання.
33. Соціальна робота з групами клієнтів, які зазнали насилля в сім'ї.
34. Організація роботи з жертвами «торгівлі людьми»
35. Специфіка соціальної роботи з людьми суїциdalnoї поведінки.
36. Організація соціального супроводу особам, що повернулися з місць позбавленняволі.
37. Технології соціальної роботи з безробітними.
38. Технології соціальної роботи в закладах пенітенціарної системи.
39. Технології соціальної роботи з сім'ями, що мають дітей з особливими потребами.

40. Технології соціальної роботи з молоддю та молодою сім'єю.
41. Технології соціальної роботи з дітьми, що залишились без батьківського піклування.
42. Технології соціальної роботи з дітьми вулиці.
43. . Технології соціальної роботи з військовослужбовцями у відновленні втрачених зв'язків з сім'єю у контексті російської агресії проти суверенної України.
44. Модифікація технологій соціальної роботи в період російсько-української війни.
45. Особливості діяльності органів соціального захисту в період російсько-української війни.
46. Внутрішньо-переміщені особи (ВПО) як об'єкт соціальної роботи.
47. Технології соціальної роботи з людьми похилого віку, які втратили рідних під час військових дій.
48. Технології соціальної роботи з військовослужбовцями, котрі стали інвалідами внаслідок російсько-української війни.
49. Технології соціальної роботи з цивільними особами, котрі стали інвалідами внаслідок російсько-української війни.
50. Міжнародний досвід досягнення ефективності соціальної роботи з ВПО та шляхи його інтеграції у вітчизняний простір.

4. Список рекомендованої літератури.

1. Актуальні проблеми теорії та практики соціальної роботи на межі тисячоліть: Монографія. К.: УДЦСЩ 2001. 334 с.
2. Архипова С. П. Освіта соціально незахищених категорій дорослих: теорія, методологія, практика: монографія. Черкаси: ПП Чабаненко, 2011. 368 с.
3. Безпалько О. В. Соціальна робота в громаді : навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів / О. В. Безпалько. К : Центр навч. літератури, 2005. 176 с.
4. Бойко А.М. Соціальна робота з клієнтами із залежністю від алкоголю та наркоманії: Метод. реком. з навчального курсу для магістеріуму. Ужгород: УжДУ, 2000. 76 с.
5. Бойко А.М. Соціальна робота з клієнтами, ВІЛ-інфікованими та хворими на СНІД: Метод. реком. з навчального курсу для магістеріум. Ужгород: УжДУ, 2000. 64 с.
6. Горбунова О.Г. Запобігання торгівлі жінками: Посібник для вчителів навчальних закладів системи загальної середньої школи. Х.: Вид. Ун-ту внутр. справ, 2000. 184 с.
7. Запобігання торгівлі людьми: Навч.- метод. посібник. Харків: Вид- во нац. ун-ту внутр. справ, 2001. 176 с.
8. Зверєва І.Д. Соціальна робота з дітьми і молоддю (теоретико-методологічні аспекти). / І.Д. Зверєва, І.В. Керецман, О.І. Пічкар. Ужгород: УжНУ, 2000. Ч.1. 192 с.
9. Капська А. Й. Соціальна робота: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 328 с.
10. Капська А.Й. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання). К.: Науковий світ, 2001. 129 с.
11. Капська А.Й. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю: Навчально- метод. посіб. К.: УДЦССМ, 2001. 220 с.
12. Карпенко О. Г. Професійне становлення соціального працівника: Навчально-методичний посібник. К.: ДЦССМ, 2004. 164 с.
13. Кияниця З. П., Петрочко Ж. В. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. I. Сучасні орієнтири та ключові технології. К.: ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.
14. Костючков С. К. Основи соціальної держави та громадянського суспільства: Навчальний посібник. Херсон: Айлант, 2016. 256 с.
15. Кубіцький С.О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах: Навч. посіб. К.: Міленіум, 2015. 300 с.
16. Методичний посібник з профілактики наркоманії та ВІЛ/СНІДу у шкільному та молодіжному середовищі / За ред. Лазаренко Б.П., Пінчук І.М. К., 2002. 144 с.
17. Науковий супровід, моніторинг та оцінка ефективності соціальних проектів / О.О.Яременко, О. Р. Артюх, О. М. Балакірєва та інш. К. Державний центр соціальних служб для молоді, Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2002. 124 с.
18. Соціальна робота в Україні: теорія та практика. /За заг. ред. А. Я. Ходорчук. К.:ДЦССМ, 2002. 177 с.

19. Соціальна робота: актуальні питання теорії та практики. Нвч.-метод. посіб. / А. Й.Капська (кер. авт. кол.), О. В. Безпалько, Р. Х. Вайнола та ін. К.: Держ. Ін-т пробл. сім'ї та молоді, 2005.
20. Соціальна робота: технологічний аспект /За ред.. проф.. А. Й. Капської. – К.:ДЦССМ,2004. 364 с.
21. Соціальна робота: реалії та виклики часу: навчально-методичний посібник / Омельченко С. О., Тернопільська В. І., Чернуха Н. М., Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 219 с.
22. Технологія роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для молоді (методичний посібник) / С. В. Толстоухова, О. О. Яременко, О. В. Вакуленко та ін. К.: Державний центр соціальних служб для молоді, Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2003. 88 с.
23. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. О. Поляничко, А. В. Кирилюк. Суми: ФОП Цьома, 2020. 336 с.
24. Шахрай В. М. Технології соціальної роботи : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. – К.,: Центр навчальної літератури, 2006. 464 с.

Інтернет-ресурси

- <http://www.rada.gov.ua> Офіційний портал Верховної Ради України
- <https://www.president.gov.ua/ru> Сайт офіса Президента України
- <https://www.kmu.gov.ua/servicesfilter#categories?category=12> Урядовий портал
- <http://www.nbuu.gov.ua> Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
- <http://www.nplu.org/> Національна парламентська бібліотека України
- <http://www.ukrbook.net> Державна наукова установа “Книжкова палата України ім. Івана Федорова”
- <http://www.odnb.odessa.ua/> Одеська національна наукова бібліотека ім. М. Горького
- <http://korolenko.kharkov.com> Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
- <http://www.lib.kherson.ua/> Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олеся Гончара
- <http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library.aspx> Бібліотека Херсонського державного університету
- <http://www.ukrstat.gov.ua/> Сайт державної служби статистики
- <http://www.ks.ukrstat.gov.ua/> Сайт Головного управління статистики в Херсонській області
- <https://www.kspu.edu/About/Faculty/IPHS.aspx> – Факультет психології, історії та соціології
- <https://www.kspu.edu/About/Faculty/IPHS/ChairSocialWork.aspx> – Кафедра філософії, соціології та соціальної роботи

